

Nepravilnosti saobraćajne signalizacije kao uzrok nastanka opasne situacije

Milan Vujanić¹, Tijana Ivanišević²

¹Prof. dr Saobraćajni fakultet, Beograd, Republika Srbija, vujanic@mail.com

²Traffic Safety Group d.o.o, Beograd, Republika Srbija, t.ivanisevic@tsgserbia.com

Rezime: U cilju bezbednog funkcionisanja saobraćaja, neophodno je da sva četiri elementa (vozač, vozilo, put i okolina) zadovolje bezbednosne „uslove“. Statistički podaci ukazuju da je u 3% nastanka saobraćajnih nezgoda uzrok put, dok je u razvijenim zemljama, kao što je Švedska, put uzrok u 36% saobraćajnih nezgoda. Od ukupnog broja saobraćajnih nezgoda koje nastaju kao greške puta, značajan broj saobraćajnih nezgoda čine saobraćajne nezgode koje su nastale zbog nedostatka saobraćajne signalizacije. Nejasna poruka odnosno izostanak poruke (odgovarajuće saobraćajne signalizacije) može dovesti učesnike u saobraćaju u zabludu, odnosno stvoriti opasnu situaciju. U cilju bezbednog funkcionisanja saobraćaja neophodno je uskladiti, pravilno projektovati, postaviti i održavati saobraćajnu signalizaciju na putnoj mreži. Analiza saobraćajnih nezgoda, čiji je uzrok nastanka greška saobraćajne signalizacije, utiču na presudu, odnosno na odluku Suda.

Ključne riječi: saobraćajna nezgoda, opasna situacija, saobraćajna signalizacija.

Datum prijema rada: 25. maj 2015.

Datum odobrenja rada: 29. maj 2015.

UVOD

Drumski saobraćaj funkcioniše u sistemu koji čine 4 elementa: vozač, vozilo, put i okolina (Marković, N. et al, 2010.). U cilju bezbednog funkcionisanja saobraćaja neophodno je da svi elementi zajedno, kao i svaki od elemenata posebno, zadovolje određene bezbednosne „uslove“. Podaci o saobraćajnim nezgodama u Republici Srbiji ukazuju da u 3% slučajeva put predstavlja uzrok nastanka saobraćajnih nezgoda, dok je u razvijenim zemljama, kao što je Švedska, put uzrok u 36% nezgoda (Vujanić et al, 2012.). Od ukupnog broja saobraćajnih nezgoda koje nastaju kao posledica „greške“ puta, značajan broj saobraćajnih nezgoda čine saobraćajne nezgode koje su nastale zbog „greške“, odnosno zbog nepravilnosti saobraćajne signalizacije.

Ovakvi „pozitivni“ rezultati nisu posledica visokog nivoa bezbednosti saobraćaja, već lošeg vođenja podataka o saobraćajnoj signalizaciji i neadekvatne klasifikacije uzroka nastanka saobraćajnih nezgoda. U nerazvijenim zemljama odgovornost za nastale saobraćajne nezgode pripisuje se najčešće pojedincima-učesnicima saobraćajnih nezgoda, ali se u sudskim postupcima „greške“ saobraćajne signalizacije retko uzimaju u razmatranje, pa se mali broj sudskih postupaka vodi protiv odgovornih lica i odgovornih organizacija.

Imajući u vidu povećanje obima saobraćaja, stepena motorizacije i vremena putovanja nije prihvatljiv „ležeran“

pristup pri podizanju i održavanju nivoa bezbednosti puteva i otklanjanju „grešaka“ saobraćajne signalizacije. „Greška“ saobraćajne signalizacije se može definisati kao opasna situacija nastala zbog nejasne poruke ili izostanka poruke (odgovarajuće saobraćajne signalizacije). To korisnike može iznenaditi i dovesti u zabludu, a što za posledicu može imati ugrožavanje bezbednosti saobraćaja.

OPASNA SITUACIJA, UZROCI I OKOLNOSTI PRI NASTANKU SAOBRAĆAJNIH NEZGODA

Vozači su veoma često zbog nedostatka odnosno nepravilnosti saobraćajne signalizacije dovedeni u zabludu, što za posledicu može imati stvaranje opasne situacije i nastanak saobraćajne nezgode. Gotovo uvek, nakon izvršenog uviđaja saobraćajne nezgode u kojoj je saobraćajna signalizacija bila uzrok nastanka saobraćajne nezgode, krivična prijava se podnosi protiv pojedinca, odnosno učesnika saobraćajne nezgode, zbog nepoštovanja saobraćajnih propisa. Treba naglasiti da, ukoliko bi do nastanka saobraćajne nezgode došlo kao posledica zablude učesnika u saobraćaju zbog neispravne saobraćajne signalizacije (npr. nepravilno postavljen ili neodgovarajući saobraćajni znak), tada bi odgovornost za nastanak nezgode bila na strani odgovornog lica i organizacije zadužene za postavljanje i održavanje saobraćajne signalizacije (Vujanić et al, 2010.).

U radu su dati primeri ekspertiza saobraćajnih nezgoda gde je usled nedostatka ili nepravilno postavljene saobraćajne signalizacije došlo do saobraćajnih nezgoda i povređivanja učesnika.

Cilj ovog rada je da se podigne nivo odgovornosti ljudi koji projektuju i održavaju saobraćajnu signalizaciju, kao i da se ukaze na značaj za bezbedno odvijanje saobraćaja. Svest o odgovornosti upravljača puta i drugih odgovornih organizacija i lica, za bezbednost puteva, može biti unapređena kroz donošenje sudskih presuda protiv upravljača puta i drugih odgovornih, a na šta značajno utiču veštaci saobraćajne struke kroz ispravno i stručno definisanje propusta za nastanak saobraćajnih nezgoda.

LITERATURA

Ekspertize saobraćajnih nezgoda, Institut Saobraćajnog fakulteta u Beogradu.

Marković, N., Vujanić, M., Pešić, D., Božović, M. (2010). *Odgovornost lokalne zajednice za saobraćajnu nezgodu koja je nastala kao posledica greške puta*. Uloga lokalne zajednice u bezbednosti saobraćaja. 179-191. Kovačica.

Pravilnik o saobraćajnoj signalizaciji, Službeni glasnik Republike Srbije, br. 134/14.

Vujanić, M. (1983). *Definisanje metodologije izrade vremensko-prostorne analize saobraćajne nezgode tipa pešak-automobil sa posebnim osvrtom na nezgode ovog tipa u uslovima slobodnog i normalnog toka u zoni stajališta JMP-a*. Magistarski rad, Beograd: Saobraćajni fakultet.

Vujanić, M. (1984). *Kinetičke analize saobraćajnih nezgoda*. Doktorska disertacija, Fakultet Zagreb: prometnih znanosti.

Vujanić, M., Ivanišević, T. (2014). *Oštećenje kolovoza-uzrok ili okolnost pri nastanku saobraćajne nezgode*. Put i saobraćaj.

Vujanić, M., Antić, B., Pešić, D., Rosić, M. (2012). *Značaj formiranja baze podataka o saobraćajnoj signalizaciji*. Put i saobraćaj, 58(4), 23-28.

Vujanić, M., Pešić, D., Barović, V. (2010). *Nastanak opasne situacije zbog nedostatka (nepravilnosti) saobraćajne signalizacije*. Zlatibor: IX Simpozijum „Opasna situacija i verodostojnost nastanka saobraćajne nezgode (prevare u osiguranju)“. 49-63.

Inaccuracy of Traffic Signs as a Cause of Occurrence of Dangerous Situation

Milan Vujanić¹, Tijana Ivanišević²

¹Prof. dr Faculty of Transport and Traffic Engineering, Belgrade, Republic of Serbia vujanic@mail.com

²Traffic Safety Group d.o.o., Belgrade, Republic of Serbia, t.ivanisevic@tsgserbia.com

Abstract: In order to provide safe functioning of traffic, it is necessary that all four elements (driver, vehicle, road and environment) meet certain «conditions». Statistical data indicates that 3% of the causes of occurrence of traffic accidents is the road, while in developed countries, such as Sweden, road is the cause in 36% of traffic accidents. Of the total number of traffic accidents that occur as a fault of road, a significant number of accidents are traffic accidents that are caused by the lack of and/or improperly placed traffic signs. Unclear messages or absence of messages (appropriate traffic signs) can cause traffic participants misleading, or create a dangerous situation. In order to provide safe functioning of traffic, it is essential to adjust, properly design, set and maintain traffic signs on the road network. Analysis of traffic accidents, which occur as the fault of traffic signs, affect the judgment or the decision of the Court.

Key words: traffic accident, dangerous situation, traffic signalization.